

III. 80 Ministr odpovídá na otázky démonky.

MINISTR odpověděl: Ó paní, já ti tvé otázky zodpovím. To, k čemu všechny směřují, je nejvyšší Já.

Nejvyšší Já je jemnější než prostor, nemá jméno a nelze jej popsat, mysl ani smysly ho nemohou uchopit ani pochopit. Je to čiré Vědomí. Celý vesmír existuje ve Vědomí, jež je zcela nepatrné, podobně jako je ukryt celý strom v nepatrném semínku. Celý vesmír tudíž existuje jako Vědomí a nikoli jako vesmír. Vědomí existuje, neboť taková je zkušenost všech a samotné Vědomí je Já všeho. A protože existuje Vědomí, existuje i vše ostatní.

Nejvyšší Já je prázdné jako prostor, ale není to nicota, je to Vědomí. Vědomí je, a přece není, neboť je nelze zakoušet myslí a smysly. Jakožto Já všeho není nikým zakoušeno, nemůže být tudíž objektem zakoušení. Ač je jediné, zdá se mnohým, neboť se odráží v bezpočtu částíček existence. Projevený svět je neskutečný, zdánlivý, podobně jako je zdánlivým projevem zlata náramek, neboť skutečností je pouze zlato. Nejvyšší Já neskutečné není. Není to prázdno ani nicota, neboť je to Já všeho, a je to Já toho, kdo říká, že Já existuje, i toho, kdo říká nebo si myslí, že Já neexistuje. Kromě toho lze jeho existenci zakoušet nepřímou, tak jako můžeme zakoušet kafr díky jeho vůni. Jako Vědomí je to Já všeho a zároveň je to podstata, která umožňuje projevení světa.

V neomezeném oceánu Vědomí spontánně a přirozeně vznikne víření zvané tři světy, neboť víření je přirozeností proudící vody. Protože je Vědomí mimo dosah mysli a smyslů, zdá se být prázdnem, ale poněvadž je lze pochopit skrze Sebepoznání, prázdno to není. V důsledku nedělitelnosti Vědomí jsem já tebou a ty jsi mnou, ale nerozdělené Vědomí se tebou ani mnou nikdy stát nemůže! Jakmile jsou pryč mylné představy „já“ a „ty“, objeví se uvědomění, že tu já, ty, ani nic jiného není. Ono samo je vším.

Neomezené Já se pohybuje, ač je nehybné a je usazeno v každé částíčce existence. Neodchází ani nepřichází, neboť prostor a čas odvozují svůj význam právě od Vědomí. Kam může Já jít, když všechno, co existuje, je v něm? Přeneseme-li hrnec z jednoho místa na druhé, prostor v hrnci se nepřemístí, neboť všechno se přece neustále nachází v prostoru.

MINISTR pokračoval: Je-li nejvyšší Já, které má povahu čirého Vědomí, zdánlivě spojeno s netečností, zdá se být netečné a neschopné vnímání. V neomezeném prostoru způsobilo neomezené Vědomí projevení bezpočtu objektů. Třebaže se zdá, že byly vytvořeny, je to jen pouhá představa, vytvořeno nebylo nic. Je to tedy jak vědomí, tak i netečnost, jak konající, tak nekonající.

Skutečností ohně je Já neboli Vědomí. A přesto Já nehoří ani není spáleno, neboť je Skutečností všeho. Je to věčné světlo, které září ve Slunci, v Měsíci i v ohni, ale nezávisí na

nich. Září, i když Slunce a Měsíc zapadnou. Ozařuje vše zevnitř. Já je Intelligence, která přebývá ve stromech a rostlinstvu, chrání je a udržuje naživu. Nejvyšší Já neboli neomezené Vědomí je dle běžného pohledu Stvořitel, Bůh, Ochránce a Pán nade vším, ale z absolutního úhlu pohledu, jako Já všeho, takové omezující role nemá.

Svět, který by byl nezávislý na Vědomí, neexistuje. V nepatrné částěce Já je obsažena celá hora. V Já vznikají představy okamžiku i epochy. Jeví se jako skutečná časová škála, podobně jako se po určité době zdají skutečné i předměty ve snu. Podobně jako se v malém zrcadle může zrcadlit celé město, může se v mžiknutí oka projevit celá epocha. A je-li tomu tak, jak může někdo trvat na skutečnosti dvojnosti či nedvojnosti? Nepatrné Já neboli neomezené Vědomí se zdá být okamžikem i epochou, zdá se daleko i blízko a nic není mimo něj. A v tom všem není žádný rozpor.

Dokud člověk vidí náramek jako náramek, nemůže ho vidět jako zlato. Jakmile však nahlédne, že „náramek“ je jen slovo a ne skutečnost, pak zlato uvidí. Podobně domníváme-li se, že je svět skutečný, není vidět Já. Jakmile je však tato domněnka opuštěna, je uskutečněno Vědomí. Je vším, proto je skutečné. Není zakoušeno, proto je neskutečné.

To, co se zdá, že existuje, je jen žongléřský trik *máji*, která ve Vědomí vytvoří rozdělení na subjekt a objekt. Je to stejně skutečné jako snový svět. Není to skutečné ani neskutečné, je to jen dlouhotrvající klam. To, co vytváří rozmanitost od Stvořitele Brahmy až po nejmenší hmyz, je předpoklad rozmanitosti. Tak jako se v malém semínku uchovají po celou dobu různé vlastnosti stromu, tak po všechny časy existuje rozmanitost věcí v Já. Tato rozmanitost však existuje jako Vědomí.